

Política Econòmica i Equilibri General ¿Quins són els efectes de l'IVA?

TIMOTHY KEHOE

Cambridge University

ANTONIO MANRESA

U.A.B.

PEDRO JAVIER NOYOLA

U.A.B.

CLEMENTE POLO

U.A.B.

FERRAN SANCHO

U.A.B.

JAIME SERRA-PUCHE

El Colegio de México

INTRODUCCIÓ

El tractat d'adhesió a la Comunitat Econòmica Europea (CEE) firmat per les autoritats espanyoles originarà canvis substancials en molts aspectes de la realitat social espanyola, tant a nivell polític i jurídic com econòmic. En la faceta econòmica es poden citar dues formes de gran abast i magnitud que afectaran notablement el funcionament dels diversos sectors que componen l'economia espanyola. D'una banda, i com és ben sabut, la CEE exigeix als països membres la implantació d'un sistema impositiu indirecte que gravi el valor afegit. D'altra banda, la integració a la CEE requereix l'eliminació de totes les barreres aranzelàries en el comerç d'Espanya amb els països de la comunitat.

En el cas espanyol, la primera d'aquestes reformes va entrar en vigor l'1 de gener de 1986 amb la implantació de l'impost sobre el Valor Afegit (IVA) en substitució d'un ventall d'impostos indirectes lligats a la producció (l'impost general sobre el tràfic de les empreses, principalment), al consum (els impostos especials i sobre el luxe) i a les operacions amb el sector exterior (l'impost de compensació de gravàmens interiors i la desgravació fiscal a l'exportació). La segona de les reformes —el desarmament aranzelari— va començar l'1 de març i prosseguirà gradualment fins a la desaparició total dels aranzels a començament de gener de 1993.

Totes dues reformes es deixaran sentir profundament sobre les estructures de producció i de consum de l'economia espanyola. En aquest sentit, és important subratllar que els efectes immediats d'aquestes reformes del sistema tributari són només la punta de l'iceberg d'un procés d'ajustament general en tots els àmbits de l'economia espanyola, ajustament que comporta una revisió de les decisions de producció i consum com a resultat de l'adaptació de les empreses i els consumidors a la nova realitat impositiva. Per aquesta raó, resulta fonamental desllindar els efectes immediats de l'IVA d'aquells altres

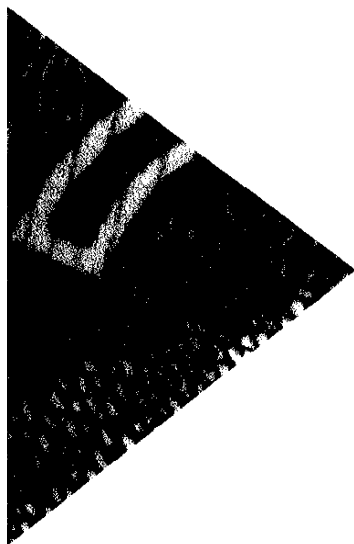
efectes que es produiran com a conseqüència del reajustament general de tots els mercats. Creiem que no cal subratllar que, des de l'òptica de l'economista, són aquests últims efectes els que tenen un interès més gran.

La introducció de l'IVA reformula l'estructura impositiva indirecta de tots els sectors de producció i consum. Això vol dir que els agents econòmics reaccionaran, davant els nous paràmetres impositius, reformulant els seus plans d'acció i donant lloc a modificacions en l'assignació de recursos. El reajustament en preus i quantitats té lloc de manera interdependent a causa de la connexió general existent entre les distintes unitats econòmiques. Així mateix, i com a conseqüència dels canvis induïts en l'assignació de recursos per la reforma del sistema impositiu indirecte, es generen nous valors de les magnituds macroeconòmiques fonamentals.

Tradicionalment, l'anàlisi de política econòmica ha derivat les seves conclusions per mitjà de l'ús de l'anàlisi d'equilibri parcial o de l'ús de models macroeconòmics. Clarament, l'anàlisi parcial no és l'eina adequada per estudiar els efectes de mesures de política econòmica les repercussions de les quals abracen la major part de les activitats econòmiques, com és el cas dels canvis impositius ocasionats per la implantació de l'IVA. D'altra banda, els models macroeconòmics abstrueixen l'existència de múltiples mercats i distintes unitats de decisió les reaccions de les quals apareixen recollides en funcions agregades de dubtosa validesa microeconòmica. Pel que fa a la implantació de l'IVA a Espanya, és improbable que un model macroeconòmic pugui aportar algun resultat interessant.

Per contra, l'anàlisi d'equilibri general permet capturar la interacció econòmica entre els diversos agents en tots els mercats i captar, per tant, els efectes globals —directes i indirectes— sobre els preus relatius dels béns, els nivells d'activitat dels diversos sectors productius i la distribució de la renda entre els consumidors. A més, i com a resultat de l'agregació de les variables microeconòmiques, també és possible avaluar les direccions de canvi de les principals magnituds macroeconòmiques.

En aquest article il·lustrem l'ús dels models d'equilibri general com a eina d'anàlisi i d'avaluació de polítiques econòmiques alternatives. El model desagregat de l'economia espanyola

que comentem aquí és un primer esforç per valorar, des d'una òptica rigorosa, els efectes econòmics de la integració d'Espanya a la Comunitat Econòmica Europea. En concret, els resultats que presentem són els que plausiblement se segueixen de l'adopció de l'IVA com a figura tributària indirecta bàsica, però mantenint l'estructura de tarifes prèvia al desarmament aranzelari.

UNA MICA D'HISTÒRIA

L'aprofitament ple de la metodologia d'equilibri general requereix un grau de desagregació suficient que possibiliti el tractament individualitzat dels agents i permeti recollir els efectes específics que reverteixen sobre tots ells. L'aplicació d'un model d'equilibri general requereix, per això, comptar amb informació detallada sobre les activitats dels agents individuals i sobre els resultats agregats d'aquestes. D'altra banda, és obvi que les dificultats computacionals creixen exponencialment amb el grau de desagregació sectorial i amb el nombre d'agents, al mateix temps que la fiabilitat de les dades disponibles disminueix. Aquestes limitacions estadístiques i tècniques impediren el desenvolupament de l'anàlisi d'equilibri general aplicat i van ser un obstacle per aplicar la teoria de l'equilibri general a l'estudi de mesures de política econòmica.

Dos autors, Johansen¹ i Harberger², van fer servir per primera vegada models d'equilibri general per a l'estudi de problemes de comerç exterior i per a l'anàlisi de la incidència fiscal dels impostos sobre els beneficis, respectivament. La senzillesa dels seus models va permetre'n la instrumentació empírica ja que les seves necessitats computacionals eren molt reduïdes.

La utilització de models d'equilibri general en l'anàlisi de política econòmica va obtenir un impuls definitiu després de la contribució de Herbert Scarf³. Aquest autor va desenvolupar un algorisme de càlcul que permet la localització, amb el grau d'aproximació que es vulgui, de punts fixos de funcions contínues. Com és ben sabut, un equilibri econòmic pot identificar-se amb un punt fix de la funció d'excés de demanda de mercat. Les aportacions de Scarf desencadenaren una onada d'interès que va dur a dissenyar i resoldre models d'equilibri general més realistes, susceptibles de fer-se servir per avalu-

ar els efectes de mesures de política econòmica i, molt particularment, de canvis en el sistema fiscal d'un país. Paradoxalment, la tècnica de computació desplegada per Scarf no és, actualment, la que es fa servir amb major freqüència en els treballs d'equilibri general aplicat.

La resolució del problema computacional va obrir un camí fructífer als economistes aplicats. Els treballs de Whalley⁴ per a l'economia anglesa i de Serra-Puche⁵ per a l'economia mexicana són bons exemples de l'ús de models d'equilibri general per a l'estudi de la incidència impositiva en economies reals. En el primer d'aquests treballs, Whalley va construir, basant-se en dades corresponents als anys 1968-70, un model de l'economia anglesa amb les característiques següents: set consumidors representatius, classificats segons nivells de renda i amb funcions de demanda del tipus CES, i nou sectors productius amb tecnologies representades per funcions de producció també del tipus CES. El model de Serra-Puche per a l'economia mexicana inclou, a més del sector públic i el sector exterior, deu consumidors representatius (urbans i rurals per a cinc nivells de renda) les preferències dels quals es representen per funcions d'utilitat Cobb-Douglas i catorze sectors productius amb tecnologia niada Leontief i Cobb Douglas. L'any base o de referència per al qual es va construir la base de dades és 1977. Un resum excel·lent d'aquesta àrea d'investigació és el realitzat per Shoven i Whalley⁶.

EL MODEL MEGA DE L'ECONOMIA ESPANYOLA

Com ja s'ha dit, l'avaluació dels efectes sobre l'economia espanyola derivats de l'adopció de l'IVA requereix la construcció d'un model d'equilibri general aplicat (MEGA). Aquesta tasca s'assenta sobre tres pilars bàsics: (1) la formulació d'un model teòric en què s'especifiquin els béns, els agents i els criteris de decisió d'aquests, (2) l'elaboració d'una base de dades o matriu de comptabilitat social per a l'any de referència, i (3) l'ús d'un algorisme computacional.

(1) Abans de passar a detallar les característiques del model emprat, volem esmentar un fet obvi que explica algunes de les característiques del nostre model: un model amb orientació apli-

1. H. Johansen, *A Multi-Sectorial Study of Economic Growth*, Amsterdam, North-Holland, 1960.

2. A. Harberger, «The Incidence of the Corporations Income Tax», *Journal of Political Economy*, 1962, núm. 3, pàgs. 215-240.

3. H. Scarf, «On the Computation of the Equilibrium Price», dins *Ten Economic Studies in the Tradition of Irving Fisher*, editat per W.S. Fellner, Nova York, Wiley, 1967.

4. J. Whalley, «A General Equilibrium Assessment of the 1973 United Kingdom Tax Reform», *Economica*, 1975, núm. 166, pàgs. 139-161.

5. J. Serra-Puche, «A General Equilibrium Model for the Mexican Economy», dins *Applied General Equilibrium Analysis*, editat per H. Scarf i J. Shoven, Nova York, Cambridge University Press, 1984.

6. J. Shoven i J. Whalley, «Applied General Equilibrium Analysis», *Journal of Economic Literature*, 1984.

7. La raó d'aquesta distinció radica en el fet que, tot i que les empreses produeixen béns com el «blat» o el «ferro», les famílies demanen «pa» o «astris domèstics». De manera indirecta, les unitats familiars en demanar «pa» estan demanant «blat». Aquesta connexió entre demanda i producció es recull explícitament en el model construït.

8. SAM és un acrònim de Social Accounting Matrix en terminologia estàndard de l'Oficina Estadística de les Nacions Unides.

cada ha de singularitzar els sectors econòmics més representatius i captar amb fidelitat els trets més característics de l'economia espanyola.

En relació amb el primer punt, el nostre model inclou dotze sectors productius que ofereixen dotze béns utilitzats per satisfer la demanda intermèdia d'inputs dels mateixos sectors productius i les demandes finals de consum, inversió i exportacions formulades per les famílies, el sector públic, les empreses i el sector exterior. Existeixen també vuit consumidors representatius de les unitats familiars aplegats segons edat, renda i nivell d'educació, que demanen nou béns de consum, diferents dels produïts pels dotze sectors productius⁷. Els béns del model es completen amb la inclusió de tres factors primaris, capital, treball qualificat i treball no qualificat, que, conjuntament amb la resta de factors, permeten dur a terme l'activitat productiva. A part dels agents esmentats, el model contempla l'activitat del sector exterior que demanda exportacions i subministra importacions, i del sector públic (govern) que a més de produir un bé públic, duu a terme inversions, grava les transaccions econòmiques i les rendes privades, i realitza transferències corrents i socials (subvencions, subsidis d'atur, pagament de pensions, etc.) a la resta dels agents econòmics.

Pel que fa al segon punt, passem a enumerar els trets estilitzats de l'economia espanyola que es va jutjar convenient d'incloure en el model. En primer lloc, les relacions de l'economia amb la resta del món es dividiren en dues subàrees, la CEE i la resta de països (RDP); el propòsit d'aquesta divisió és captar el fet que l'adhesió d'Espanya a la CEE generarà dos mercats exteriors molt diferents. En segon lloc, el model no podia obviar la presència persistent de l'atur en l'economia espanyola; en conseqüència, el mercat de treball, a diferència dels altres mercats, està modelitzat, basant-se en una hipòtesi de salaris rígids, a fi de contemplar la possibilitat d'atur. Aquesta característica del nostre model permet estimar els efectes induïts per canvis de política econòmica sobre el nivell d'ocupació. En tercer lloc, el mercat de treball s'ha subdividit en dos segments, d'acord amb el tipus de treball, qualificat i no qualificat, que és objecte d'intercanvi; aquesta distinció permet estudiar els diferents efectes de les mesures de política econòmica sobre tots dos segments del

mercat. En últim lloc, el model permet que el govern pugui gastar més del que ingressa, un fet d'interès indubtable en un país en què el dèficit públic constitueix una de les preocupacions més greus: el dèficit (o superàvit) públic es determina simultàniament amb la resta de variables endògenes del model. Finalment, el model està construït per determinar endògenament els dèficits (o superàvits) dels dos sectors exteriors.

Explicarem breument el paper dels diferents agents del model. Les famílies estan dotades de factors primaris que ofereixen als sectors productius per al seu ús en el procés de producció; a canvi, les economies domèstiques perceben rendes brutes amb les quals, un cop deduïts els impostos, financen les seves demandes de consum i d'estalvi. A més dels factors primaris, els sectors productius demanen béns intermedis i productes importats per dur a terme la producció. Aquestes transaccions estaven gravades per impostos sobre l'ús dels factors (cotitzacions socials) i, abans de l'adopció de l'IVA, per una variada gamma d'impostos indirectes (ITE, altres impostos indirectes i impostos lligats a la importació). Els ingressos dels sectors productius permeten retribuir als factors primaris i pagar les seves compres de productes intermedis. Els ingressos del govern provenen dels impostos directes sobre els propietaris dels recursos i dels impostos indirectes que graven les transaccions entre les empreses, entre les empreses i els proveïdors de factors primaris i les vendes finals als consumidors. D'altra banda, el govern dedica la seva renda a proveir el bé públic que constitueix el consum col·lectiu, participar en la demanda d'inversió i efectuar transferències a la resta d'agents.

Per completar aquesta descripció del model volem afegir que les economies domèstiques determinen les seves demandes maximitzant un índex d'utilitat (Cobb-Douglas) donada la seva renda disponible, en tant que els productors maximitzen els seus beneficis donada la tecnologia (de caràcter mixt Leontief i Cobb-Douglas). Les decisions del govern i el sector exterior també es poden reinterpretar com el resultat d'un procés de maximització de les seves respectives funcions objectiu.

(2) La base de dades necessària per fer operatiu el model es coneix amb el nom de Matriu de Comptabilitat Social (SAM)⁸. La SAM cons-

títueix una matriu consistent dels fluxos de béns, serveis i renda entre els agents descrits a l'apartat anterior per a l'any base o de referència, 1980 en el cas de la SAM espanyola.

La construcció de la base de dades no és una tasca trivial ja que precisa comptabilitzar informació derivada de fonts molt diverses: Taules Input-Output, Enquesta de Pressupostos Familiars, Enquesta Industrial, Enquesta de Salariis, Estadístiques de Comerç Exterior, Comptabilitat Nacional d'Espanya, per citar-ne només algunes.

El procediment pel qual es transforma la informació continguda en la Matriu de Comptabilitat Social en magnituds dels paràmetres inclosos en les relacions funcionals que descriuen el comportament dels agents es denomina *calibració*. Dit altrament, la calibració consisteix a assignar valors numèrics als paràmetres de les funcions de comportament i dels vectors de política econòmica, de manera que aquests reproduïxin les dades de la SAM com un equilibri de l'economia per a l'any de referència.

(3) L'algorisme computacional permet obtenir l'estat d'equilibri que correspon al model teòric delineat en les seccions anteriors en l'especificació numèrica concreta que es deriva del procés de calibració. L'equilibri que reproduïx les dades observades de l'economia espanyola que es recullen a la SAM es denomina *equilibri original*. En el nostre treball, l'algorisme utilitzat consisteix en una versió del denominat mètode de Newton.

EFFECTES DE LA INTRODUCCIÓ DE L'IVA

L'adopció de l'IVA modifica la situació impositiva en els aspectes següents: desapareixen la majoria dels impostos sobre les transaccions entre empreses (ITE i altres) i s'eliminen els impostos compensatoris en frontera (la desgravació fiscal a l'exportació i l'impost sobre compensació de gravàmens exteriors) i els impostos sobre el consum final (impost sobre el luxe i alguns impostos especials). En comptes de totes aquestes figures impositives, l'IVA passa a ser l'impost bàsic que grava el consum final.

Una ràpida relectura del flux circular de la renda descrit anteriorment permet apreciar com es poden veure afectats de forma directa els fluxos econòmics, tot i que clarament no permet

quantificar ni els efectes més plausibles sobre els distints sectors, ni intuir quines poden ser les repercussions indirectes. És precisament en aquesta faceta en què el model que s'ha fet servir en el nostre estudi ofereix tot el seu potencial analític. L'especificació numèrica dels distints sectors de producció i consum possibilita avaluar l'ordre de magnitud i la direcció dels efectes globals induïts per la reforma fiscal.

Una modificació de política econòmica consisteix, en el model, en una variació d'algun dels paràmetres que estan sota el control del govern. Com a exemple, la reforma del sistema impositiu indirecte es tradueix en la substitució dels paràmetres impositius que definien l'estructura d'impostos indirectes amb anterioritat a l'IVA, per uns nous paràmetres que resultin de computar les taxes sectorials d'IVA que corresponen segons la legislació vigent. La computació de l'equilibri després de la reforma fiscal permet observar els canvis que es produeixen en l'assignació de recursos i, de forma derivada, en les magnituds macroeconòmiques en relació amb les magnituds que definien l'equilibri original de l'economia abans de la introducció de l'IVA.

De manera convenient, es poden elegir les unitats de mesura dels distints béns i factors que el model considera de tal manera que tots els preus siguin iguals a la unitat en l'equilibri original. Igualment, es poden definir els nivells d'activitat observats en l'economia real com aquells que corresponen a un nivell d'activitat unitari. Amb aquestes eleccions és extremament senzill comparar els estats de l'economia abans i després de la reforma fiscal i, de manera directa, llegir les variacions percentuals en els preus i en els nivells d'activitat productiva de cada sector. El quadre I recull els preus dels béns en l'equilibri i després de la introducció de l'IVA. En el quadre II es poden apreciar les modificacions en els nivells d'activitat, mentre que en el quadre III es reflecteixen les variacions induïdes en algunes magnituds de caràcter macroeconòmic. Volem i devem emfasitzar que les variables macroeconòmiques resultants de la simulació han d'interpretar-se tenint en compte que el numerari utilitzat és el preu del treball no qualificat.

En el quadre I es pot comprovar com els preus relatius de tots els sectors de producció cauen després de la introducció de l'IVA, i confirmen que la desaparició de l'impost en casca-

da efectivament produeix una reducció en els costos de producció de les empreses. D'altra banda, els preus dels béns de consum es modifiquen, com és d'esperar, en direccions oposades. El major impacte s'aprecia en el sector de begudes alcohòliques i tabac. La tendència general indica també un augment en els preus relatius dels aliments i begudes no alcohòliques, vestit i calçat i articles de la casa mentre que els preus dels restants béns presenten una tendència molt tènue a la baixa. Finalment, és interessant assenyalar la caiguda del preu associat a l'ús dels serveis del capital en un 5,4 % en relació amb els salaris. Es podria afirmar que el nou impost indirecte produeix una «desgravació im-

plícita» del factor capital en relació amb el treball.

En relació amb els nivells d'activitat dels sectors productius, el quadre II ens indica que, a excepció del sector proveïdor de serveis públics i dels sectors productors de maquinària i equip de transport, automòbils i construcció, hi ha una tendència a la disminució dels nivells d'activitat dels sectors productius. Es pot argumentar que la disminució en els nivells d'activitat de la majoria de sectors es deu a una reducció en la demanda de consum provocada tant perquè els tipus impositius de l'IVA poden ser excessivament elevats com per la caiguda de la renda disponible de les famílies que es deriva d'un augment de l'atur.

**QUADRE I
PREUS DE MERCAT***

	Pre IVA	Post IVA
Preus dels béns de producció		
1. Agricultura, silvicultura i pesca	1.000	0.959
2. Energia	1.000	0.955
3. Indústria bàsica	1.000	0.965
4. Maquinària i equip de transport	1.000	0.955
5. Automòbils	1.000	0.966
6. Productes alimentaris	1.000	0.961
7. Altres manufactures	1.000	0.954
8. Construcció	1.000	0.960
9. Comerç	1.000	0.961
10. Transport	1.000	0.966
11. Serveis comercials	1.000	0.955
12. Serveis públics	1.000	0.988
Preus dels béns de consum		
1. Aliments i begudes no alcohòliques	1.000	1.016
2. Begudes alcohòliques i tabac	1.000	1.089
3. Vestit i calçat	1.000	1.073
4. Habitatge	1.000	0.995
5. Articles de la casa	1.000	1.054
6. Serveis mèdics	1.000	0.984
7. Transport i comunicacions	1.000	0.930
8. Serveis recreatius	1.000	0.962
9. Altres serveis	1.000	0.997
Preus dels factors primaris		
1. Treball no qualificat	1.000	1.000
2. Treball qualificat	1.000	0.998
3. Capital	1.000	0.946

* Preus relatius respecte al bé numerari (treball no qualificat)

**QUADRE II
NIVELLS D'ACTIVITAT**

	Pre IVA	Post IVA
Nivells d'activitat dels sectors productius		
1. Agricultura, silvicultura i pesca	1.000	0.959
2. Energia	1.000	0.980
3. Indústria bàsica	1.000	0.990
4. Maquinària i equip de transport	1.000	1.003
5. Automòbils	1.000	1.002
6. Productes alimentaris	1.000	0.956
7. Altres manufactures	1.000	0.956
8. Construcció	1.000	1.030
9. Comerç	1.000	0.972
10. Transport	1.000	0.987
11. Serveis comercials	1.000	0.980
12. Serveis públics	1.000	1.000

QUADRE III
VARIABLES MACROECONÒMIQUES*

	Pre IVA	Post IVA
Producte Interior Brut	15.185,1	14.796,3
Consum Privat	11.021,8	10.678,6
Consum Públic	1.750,0	1.753,0
Inversió Privada	2.936,8	2.913,6
Inversió Pública	284,6	285,1
Dèficit de la Balança Comercial	-808,1	-834,0
Recaptació Impositiva neta	1.454,2	1.516,1
Dèficit del Sector Públic	305,0	262,6
Taxes d'atur		
Treball no qualificat	10 %	12,9 %
Treball qualificat	5 %	7,1 %

* En milers de milions de pessetes de 1980

Efectivament, l'anàlisi de les variables macroeconòmiques que es recullen en el quadre III indica una tendència a l'alça en les taxes d'atur per a tots dos tipus de treball. Aquests augments es poden explicar, dins l'esperit neoclàssic, tenint en compte que l'abaratiment dels serveis del capital provoca un efecte substitució entre els factors primaris en detriment del treball. La caiguda en la demanda de treball no està acompanyada per una reducció dels salaris, ja que aquests són rígids a la baixa. L'ajust corresponent en el mercat de treball procedeix a través de quantitats i origina, en conseqüència, un augment en l'atur amb la pèrdua consegüent de renda disponible per part de les economies domèstiques.

La caiguda en el PIB es pot explicar fonamentalment per la contracció de la demanda de consum. Per la seva banda, la reducció en el dèficit públic es deu a l'augment de la recaptació impositiva neta ja que ni les despeses del govern en consum i inversió ni les rendes del capital del sector públic es modifiquen substantivament.

COMENTARIS FINALS

Els models d'equilibri general aplicat constitueixen un instrument d'anàlisi atractiu, útil i poderós per avaluar els efectes sobre l'assignació de recursos de canvis en els vectors de política fiscal. No obstant això, és important d'assenyalar algunes de les limitacions de l'anàlisi per poder interpretar i matisar els resultats del model.

En primer lloc, el model és de caràcter estàtic i no pot informar sobre la dinàmica d'ajust cap al nou equilibri. El model respon de manera

instantània a xocs externs i, així, l'estat d'equilibri que s'obté després d'una simulació ha d'interpretar-se com aquella situació a què convergeix l'economia en el mitjà i llarg termini després de l'ajust general de tots els mercats. En aquest sentit, els resultats del model són més útils si s'interpreten com un indicador de la intensitat de les direccions generals que seguiran les principals variables econòmiques i no com a prediccions de la seva evolució. No cal insistir que els models estàtics i, en particular, els models d'equilibri general, no són models estadístics de previsió.

En segon lloc, cap model no pot capturar plenament tots els aspectes de la realitat. Així, els fenòmens de tipus monetari no estan recollits en el model d'equilibri general construït.

Finalment, la validesa dels resultats també depèn de l'estructura particular del model i de la qualitat de la informació estadística que permeti procedir a la seva especificació numèrica.

La capacitat de l'anàlisi econòmica per estudiar problemes i respondre preguntes que fa relativament poc temps semblaven inabordables resulta summament estimulante i gratificadora per a l'economista aplicat. Malgrat que l'estimació quantitativa dels efectes de noves mesures econòmiques és certament difícil de realitzar, no és del tot impossible, com ho demostren els recents treballs aplicats. En concret, el model MEGA de l'economia espanyola representa un intent de conjugar els desenvolupaments més recents de l'anàlisi econòmica amb les necessitats instrumentals dels dissenyadors i analistes de política econòmica. Bellaterra, abril 1986. ◀